

Національна академія внутрішніх справ

Кафедра теорії держави та права

Виконав:
Кривицький Ю.В.,
Лазнюк Н.В.

Київ – 2019

ТЕМА 8. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА

З перших кроків розбудови незалежності в Україні була зрозумілою необхідність створення власної моделі *співвідношення міжнародного та національного права*. Загальною тенденцією був і залишається відхід від радянського дуалізму й наближення до моделі примату міжнародного права

Навчальні питання теми

8.1 Імплементацийні механізми застосування у внутрішньому правопорядку норм міжнародних договорів України

8.2 Форми реалізації норм міжнародного права

8.3 Місце у внутрішньому правопорядку міжнародних договорів та їх застосування українськими судами

8.4 Місце у внутрішньому правопорядку України загальновизнаних і звичаєвих норм міжнародного права та їх застосування українськими судами

8.5 Формування моделі взаємодії міжнародного та внутрішнього права і практика українських судів

Основні терміни теми

імплементация
норм міжнародного
права

трансформація

відсилання

рецепція

реалізація норм
міжнародного
права

міжнародний
правопорядок

8.1 Імплементаційні механізми застосування у внутрішньому правопорядку норм міжнародних договорів України

Способи імплементації міжнародно-правових зобов'язань у національне законодавство

трансформація

рецепція

відсилання

Трансформація – це сукупність форм і методів перетворень норм міжнародного права в норми внутрішньодержавного права шляхом видання спеціального державного нормативного акта, доопрацювання норм міжнародного права у відповідності із загальними принципами національного права

За своєю правовою природою **відсилання** є одним з найбільш поширених видів внутрішньодержавної імплементації норм міжнародного права, способом його внутрішньої реалізації

Види відсилання

загальне

часткове

конкретне

При **рецепції** законодавець приймає для себе модель поведінки та надає їй юридичного обов'язку для суб'єктів внутрішньодержавного права

Рецепція характеризується

сприйняття національним правом правил міжнародного права через механізм ратифікації чи схвалення міжнародних договорів

передачу (трансмisiю) прав та обов'язків, що покладені на державу, компетентним органам державної влади

8.2 Форми реалізації норм міжнародного права

Дотримання норм міжнародного права – це форма реалізації, яка полягає в утриманні суб'єкта права від здійснення заборонених правом дій

Виконання норм міжнародного права – це така форма їх реалізації, яка вимагає активної поведінки суб'єкта права відносно здійснення покладених на нього обов'язків

Використання міжнародних норм – це така форма їх реалізації, коли учасники правовідносин на свій розсуд реалізують права, що їм належать

Застосування норм міжнародного права – це форма їх реалізації, що здійснюється державою в особі своїх органів у конкретних міжнародних відносинах

8.3 Місце у внутрішньому правопорядку міжнародних договорів та їх застосування українськими судами

Реалізація міжнародного права – це втілення норм міжнародного права в діяльності держав та інших суб'єктів, система дій із забезпечення виконання норм міжнародного права

Норми, що мають особливий статус у міжнародному праві

```
graph TD; A[Норми, що мають особливий статус у міжнародному праві] --> B[імперативні норми]; A --> C[зобов'язання ergo omne]; A --> D[зобов'язання, що передбачені ст. ст. 1 – 4 Статуту ООН];
```

імперативні
норми

зобов'язання
ergo omne

зобов'язання, що
передбачені
ст. ст. 1 – 4
Статуту ООН

Імперативна норма загального міжнародного права – це норма, відхилення від якої є неприпустимим і яка може бути змінена тільки наступною нормою загального міжнародного права, що має такий самий характер

Особливий статус зобов'язань ergo omnes заснований на тому, що всі держави мають юридичний інтерес у захисті певних прав, зацікавлені в загальності застосування норм, які забезпечуються зобов'язаннями ergo omnes

Держава не може посилатись на положення своєї конституції як виправдання невиконання своїх зобов'язань

**Норми внутрішнього права
особливо важливого значення – це
норми, порушення яких при
укладенні міжнародного договору
може привести до суттєвого
викривлення державної волі**

8.4 Місце у внутрішньому правопорядку України загальноновизнаних і звичаєвих норм міжнародного права та їх застосування українськими судами

Міжнародний звичай — це доказ загальної практики, визнаної в якості правової норми (ст. 38 Статуту Міжнародного суду ООН)

дотримання державою
певного правила поведінки

відсутність заперечень
держав проти такого правила
поведінки

**Докази
існування
звичаю**

закріплення таких норм у
текстах міжнародних
договорів або в авторитетних
документах міжнародних
організацій

відображення звичаєвої
практики в рішеннях
міжнародних судових органів,
а також у авторитетній
науковій доктрині

8.5 Формування моделі взаємодії міжнародного та внутрішнього права і практика українських судів

В Україні співвідношення між нормами Конституції та міжнародними зобов'язаннями залишається дискусійним

У ст. 9 Конституції України закладено правову фікцію, яка створює враження включення міжнародних договорів України до системи українського законодавства

Список використаних джерел

1. Білас Ю. Ю. Європейські стандарти прав людини в контексті правозастосування сучасної України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01. Київ, 2011. 19 с.
2. Закон України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» від 23 лютого 2006 р. № 3477-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/3477-15> (дата звернення: 05.09.2019).
3. Закон України «Про міжнародні договори України» від 29 червня 2004 р. № 1906-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1906-15> (дата звернення: 05.09.2019).